

Dr. THOMAS A. CHULAK

VISSZATÉRÉS A GYÖKEREIMHEZ*

Lk 8,5-8

Kedves unitárius testvéreim! Nagyon megtisztelő számomra, hogy ma veletek lehetek!

Része vagyok az élet fájának, amelynek gyökerei a földben vannak, ágai pedig a levegőben. Levél vagyok egy olyan fán, amely rügyezik, virágozik és esetleg kidől. Szerencsére az én életem még virágban van, és az én együttlétem veletek életet adó. A mi gyökereink Amerikában nem túl mélyek, csupán valamivel több, mint kétszáz éve vagyunk egy nemzet. Soknak nagyszülei a világ más részeiről jöttek. Az első világháború idején nagyanyám, Anna Kasmir és nagyapám Joseph Chulak a szlovákiai Eperjes melletti falvakból Amerikába vándorolt.

Életem során az Amerikai Egyesült Államok 17 különböző városában laktam, és minden egyes alkalommal, amikor elköltöztünk, alkalmazkodnom kellett, tudakozódnom az emberek felől, és megpróbáltam otthonra találni azokban a közösségekben, amelyekben éltem. Szeretek jönni-menni, és új helyeket felfedezni, de szükségem van arra is, hogy megismerjem a gyökereimet, és kapcsolatban álljak azokkal. Ezért is utaztam Kelet-Európába. Szükségem van tapasztalatokat szerezni a nagyszüleim falvairól, ugyanakkor arra is, hogy megtaláljam vallásom gyökereit.

Apám katolikusnak született, anyám baptista volt. Miután összeházasodtak, a bátyámat és nővéremet katolikusnak keresztelték, ám amikor én megszülettem, a szüleim már elhagyták a katolikus egyházat, és éppen egy másik vallás iránt érdeklődtek. Néhány év múlva fedezték fel az unitarizmust Chicago városában. Kicsi koromtól jártam vasárnapi iskolába és tanultam hitünk történetét. Tanultam Magyarországról és Erdélyről. Tanultam János Zsigmondról és Dávid Ferencről. Tanultam, hogy Erdély az a hely, ahol az unitarizmus megszületett. Később felnőttként kezdtem olvasni a ti történelmeteket, amely az én történelmem is ugyanakkor, az unitarizmus kezdetéről, a túlélésért folytatott harcaitokról, a vágyatokról, hogy szabadság, lelkiismeretesség és türelem jellemezze a vallást és a társadalmat. Tudom, hogy nem mindig volt könnyű élete az unitarizmusnak. Megadattak nektek a szabadság és nyitottság pillanatai a történelemben. De az elnyomás és a félelem ideje is. A történelem jelen pillanatában a szabadság egy új korszakának a kezdetén vagytok, nehéz az út, de hiszem, hogy reménységgel teli.

Lukács evangéliuma 8. részében olvashatjuk: "Kiment a magvető vetni. Vetés közben némelyik mag az útfélre esett, és eltaposták vagy megették az égi madarak. Némelyik a sziklás földre esett, és amikor kinőtt, elszáradt, mert nem kapott nedvességet. Némelyik a tövisek közé esett, és amikor vele együtt felnőttek a tövisek is, megfojtották. Némelyik pedig a jó földbe esett, és amikor felnőtt, százszoros termést hozott" (5-8. v.).

* Elhangzott a csíkszeredai unitárius templomban 1994. július 24-én

Amikor a magyar unitarizmusra gondolok, tudom, hogy Isten szava és gondolata jó földbe esett. Az Isten élet, az Isten szabadság, az Isten lehetőség és nyitottság. Itt az Isten az emberek földjében lakozik. A 16. században a ti gyökereitek mélyre nyúltak ahhoz, hogy ne lehessen kitépni vagy megsemmisíteni azokat az ellenségeskedések közepette a századokon át. Bár hatalmak és hatalmasságok próbálták kitépni a gyökereiteket, és úgy kioltani szellemiségeteket és életeteket - ti nem engedtétek, hogy ez megtörténjék. Mesebezték titeket, viszszaszorítottak, de nem semmisítették meg, és most a gyarapodás és a jólét ideje kezdődik, amely éveket követel, hogy kifejlődhessék, mert idő kell a gyümölcsnek, hogy beérjen.

Mi az Egyesült Államokbeli unitáriusok veletek vagyunk a történelem e létfontosságú pillanatában. Hálásak vagyunk azért, hogy a kapcsolat és tájékoztatás köztünk erősödött. Szükségünk van egymásra! Szükségünk van a ti történelmetekre, a ti bátorságotokra, a ti hitetekre és a ti ihlető erőtökre ahhoz, hogy erősödjünk. És remélhetőleg, ti is hasznát vehetitek egy kis biztatásnak és gondoskodásnak, ami tőlünk jön. Azt akarjuk, hogy kapcsolataink kölcsönösen eredményesek legyenek, ezek erősítsenek minket, hiszen testvérek vagyunk egyazon hitben.

David Rhys Williams, egy amerikai unitárius lelkész, egyszer azt írta: "Az élet, ami benned és bennem van, mindenkiben közös, szegényben és gazdagban, bölcsben és együgyűben, erősben és gyengében. Egy olyan egység köt össze bennünket, amelynek eredetét talán soha nem tudjuk meg, de amelynek valóságában soha nem kételkedhetünk. Ha egy valaki szenved, midnyájan szenvedünk. Ha egy valaki éhezik, mindnyájan éhezünk. Ha egy valaki rója az utcákat, munkát keresve, mindnyájan rójuk az utcákat. Ha egy valaki megsemmisít egy emberi életet, mindnyájunké a bűn.

Egymás megtartói vagyunk, mivel a másik csupán csak nagyobbik önmagunk. Engedjük tehát, hogy a minden embert megtartó egységünk érzete töltsen el elménket és szívünket. Ime, úgy szeresd a te felebarátodat, mint önmagadat, mert a felebarát te magad vagy!"

Jézus megértette, hogy mindannyian össze vagyunk kötve. És azok az emberek, akiknek kiterjedt a szeretetük, tudják, hogy mi összefonódunk az élet szövedékében.

"Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet az Istentől van; és mindaz, aki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent. Aki nem szeret, az nem ismerte meg az Istent, mert az Isten szeretet". (1Jn 4,7-8)

Isten, szeretet és a történelem kapcsolnak össze minket ezen a napon. Ti nem vagytok magatokra, ahogy mi sem vagyunk. A jövő előttünk áll, de azután, hogy évtizedekig nem lehetünk együtt túl gyakran, időre van szükségünk, hogy újra kapcsolatot teremtsünk.

Egy amerikai költő, Marge Piercy ezt írja: "A kapcsolatok lassan jönnek létre, néha a föld alatt növekednek. Nem lehet mindig megmondani ránézésre, hogy mi történik. Folytasd az összekapcsolást és az összeszövést, és minél többet vonjál be. Nyúlj ki, tartsd kinyújtva a kezed, és minél több tagot vonjál be a közös tevékenységbe. Ez az, ami sokáig éltethet bennünket! Mert minden kertész tudja, hogy a szántás, a vetés, a gondozás és növekedés hosszú ideje után az aratás következik. Az aratás bekövetkezik, mégha nem is oly gyorsan és bőségesen, mint amilyennek szeretnénk". Tápláljuk a kapcsolatunkat, amelynek megvan a maga évszázados történelme. Így hozom nektek az amerikai földön táplált unitarizmus jókívánásait. Hozom nektek csodálatunkat, imáinkat, hálánkat és szeretetünket. Szükségünk van, hogy ti erősek legyetek ahhoz, hogy mi is erősek lehessünk. Felajánljuk nektek a szívünket és karjainkat annak reményében, hogy együtt építhetjük az unitarizmust, és így egy jobb világot teremthetünk.

Jó földön vagyunk, a gyökerek mélyre futnak, tehát teremjünk gyümölcsöt türelemmel! Ámen.

ESZMÉK, GONDOLATOK

Szeretettel vezessük egymást előre, Istenországa felé. *(Balázs Ferenc)*

Higgy azoknak, akik az igazságot keresik, de óvakodj azoktól, akik azt hiszik, megtalálták! *(André Gide)*

Vár a világ, de rég nem szavakat, tettet adj, élő magadat! *(Illyés Gyula)*

Igényem van hinni magamban. *(József Attila)*

Amiben az emberi elme hinni tud, azt meg is tudja valósítani. *(N. Hill)*

Minden nemzetnek kincse a nyelve. Bármit elveszíthet, visszaszerezheti, de amely nép anyanyelvét elveszítette, annak Isten se adja vissza többé. *(Gárdonyi Géza)*

Számomra a nappal és éjszaka minden órája tökéletes csoda. *(Walt Whitmann)*

Az ember többre képes, mint amennyit tud. *(Claude Bernard)*

Aki mindenütt otthon van, az valójában sehol sincs otthon. *(Montaigne)*

Két tévedés: 1. ha mindent betű szerint értelmezünk; 2. ha mindent rejtett értelmé szerint értelmezünk. *(Pascal)*

Jól csak a szívével lát az ember. *(A. Saint Exupéry)*

Hallgassuk a madarak dalát tavasszal, a tücsök ciripelését nyáron, a rovarok zümmögését ősszel, a hópelyhek hullását télen...a fenyő zúgását a hegyek közt, a hullámok csobogását a víz partján. Akkor nem élünk hiába. *(Lin Yutang)*

Jó az, aki jobb akar lenni. *(Osváth Ernő)*

Iparkodj látni! Bekötött szemmel senki nem járhat egyenesen. *(Eötvös József)*